

Hørret Skov

Neolithic Age

Dolmen

Dolmen

horret-skov-01

Hørret Skov er en gammel skov, og har derfor bevaret adskillige fortidsminder og -levn fra både bondestenalder, jernalder og historisk tid til i dag. Oprindeligt var skoven fælles græsningsskov for bønderne i Langballe og Hørret, med denne brug ophørte med fredskovsforordningen i 1805. Herefter overgik skoven til Wilhelmsborg Gods, og sådan var ejerskabet frem til 1973, hvor Århus Kommune erhvervede skoven. I J. Laursens bog "Fortidens spor i Århuskoven" kan du læse mere om skovens spændende historie og de mange fortidsminder.

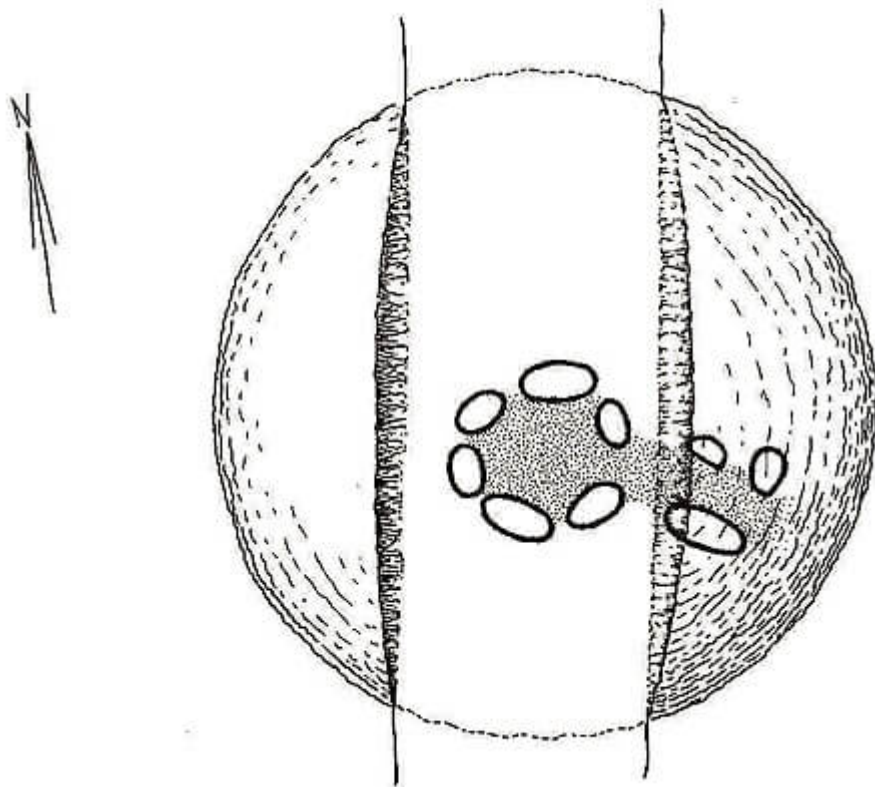
Hørret Skov er rig på fortidsminder.

Moesgård Museum foretog i 1976-77 udgravninger af 4 stenaldergrave i Hørret Skov, hvoraf de 3 stadig ses som markante fredede fortidsminder. Nordøstligst i skoven ligger et lille dyssekammer sat af 5 kløvede sten som oprindeligt indgik i en stenomsat, N-S orienteret langhøj. Dyssekammeret har en østvendt åbning og dækstenen mangler. I jernalderen blev der tilføjet en lille rundhøj hen over langhøjen, hvorunder kammergulvet i dyssen blev opgravet. Keramikfund fra det forstyrrede kammergulv dateres til Tragtbægerkulturen ca. 3.200 f.Kr., fandtes også en stridsøkse fra yngre bondestenalders Enkeltgravskultur i disse lag. Øksen repræsenterer sikkert en gravgave fra en sekundær anlagt begravelse i dyssen.

Dyssekammeret under udgravning i 1977. Her set fra nord. (Foto T. Madsen, Moesgård)

Det næste gravanlæg findes i skovens vestlige del, hvor en næsten helt ødelagt runddysse ligger delt af skovvejen N-S gennem skoven. Forhøjninger på hver side af skovvejen er rester fra den omsluttende høj, og øst for vejen står stadig enkelte sten fra den østvendte kammergang til dyssekammeret, som er fjernet på grund af skovvejen.

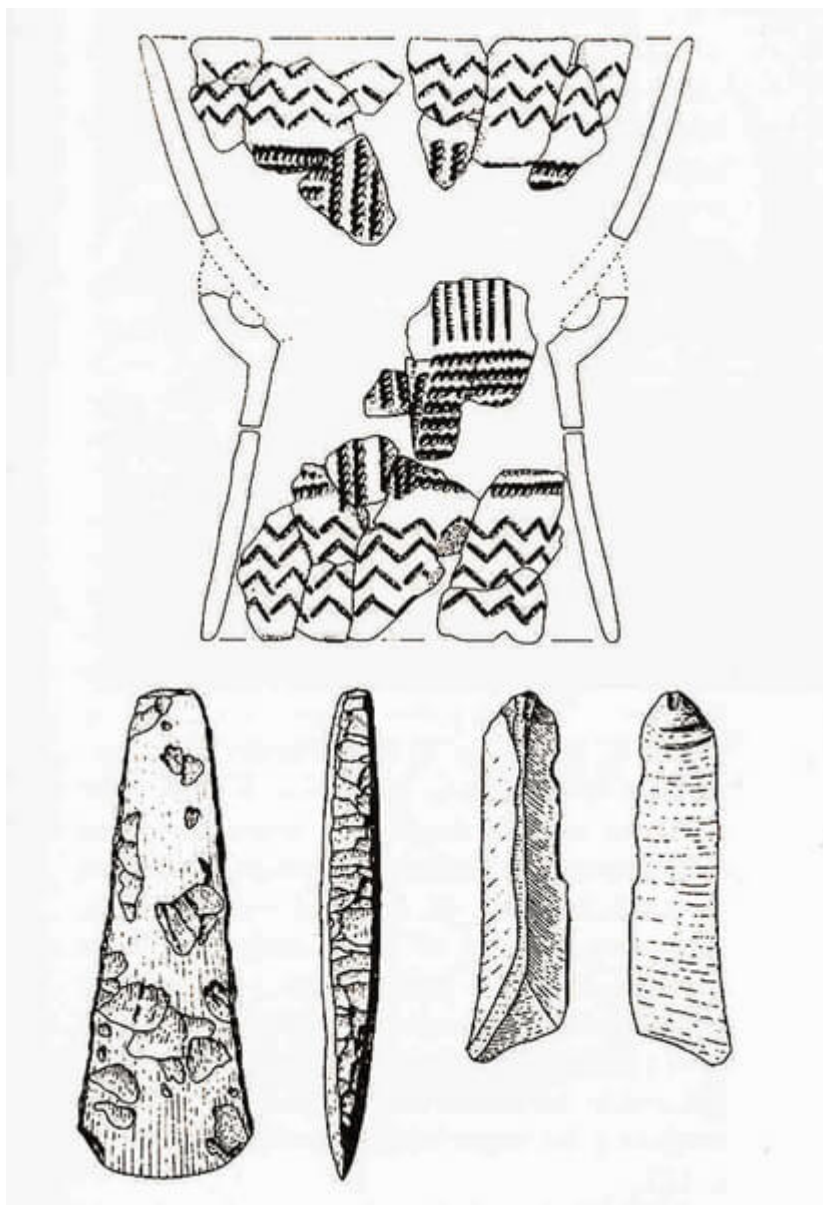
Plantegning over den ødelagte og udgravede runddysse som skovvejen gennemskærer
(Tegn. J. Kirkeby, Moesgård)

Udgravningen viste spor fra 6 bæresten i dyssekammeret, som har været omsluttet af en høj på ca. 10 m i diameter. Højen var opbygget af små sten, og langs foden stod ca. 70 cm store randsten. Ved overgangen mellem kammeret og gangen markerede en tærskelsten, at kammeret har været tillukket med en træ- eller stendør.

Østdelen af højen med enkelte gangsten ligger stadig bevaret langs skovvejen.

Selv om dyssen var kraftigt beskadiget af skovvejen, var der alligevel bevaret en del af gulvet i dyssekammeret lige under vejen. Gulvet var belagt med hvidbrændt flint, og her lå også flere gravgaver: En sleben stenøkse, en smuk flintflække og lerkar fra en af Tragtbægerkulturens karakteristiske ornamenterede fodskåle. Foran kammergangsåbningen mod øst fandtes lignende keramik.

Sleben økse, flintflække og fodskål fra dyssen. (Tegn. T. Madsen, Moesgård)

Lige syd for højen står 3 bautasten, som ud fra keramikfund formodentlig blev rejst i jernalderen. Måske markerer de, at der også i jernalderen blev foretaget begravelser i dyssen. Til den sydligste sten knyttes en gammel historie. Krybskytten "Svenske" som ulovligt forsynede sig af skovens vildt, blev pågrebet på fersk gerning af en skovfoged, som efter sigende slog ham ihjel på den sydligste sten!

Bautastenene ved højens østside hvor krybskytten ifølge sagnes blev dræbt.

Det mest markante fortidsminde i Hørret Skov ligger SSØ for ovennævnte runddysse. Man følger blot skovvejen ca. 650 m mod syd indtil krydset. Her følges vejen mod NØ (til venstre) endnu ca. 150 m. Ud til østsiden af skovvejen ligger så en flot NØ - SV orienteret og 18 x 7 m stor langdysse (6) med et centralt placeret gravkammer og kort 2 m lang NØ-vendt kammergang. Dyssen blev restaureret efter udgravningen i 1976 og fremstår nu meget smukt, med den næsten intakte randstenskæde som omslutter højen.

Skovvejen går lige forbi den restaurerede langdysse. Her set fra nordvest.

I kammeret fandtes kun enkelte gravgaver, bl.a. et par rørformede ravperler, men omkring offerarealet lige udenfor gangåbningen midt på østsiden lå en stor mængde sønderslået keramik. Også her mangler dækstenen over gravkammeret, som var belagt med stenfliser og ildskørnet flint. Ud for langdyssens nordende er der opsat et informationsskilt.

Langdyssen under udgravning 1976. Bemærk højens stenvækning. Foto T. Madsen, Moesgård

Hvis man går et lille stykke ind i skoven SØ for langdyssen, kan man i øvrigt se flere langsgående sænkninger i skovbunden. Det er gamle hulvejsspor, som måske har rod helt tilbage i oldtiden. Vejsporene leder ned til stensatte vadesteder over Fiskebækken lige syd for dyssen.

Gravkammeret set fra sydvest.

Det sidste fortidsminde som skal omtales her, ligger i skoven få meter syd for Fiskebækken, hvor en lille sti fra skovvejen leder ind til en lav høj.

Den lave enkeltgravshøj set fra vest.

I midten af højen ligger den eneste kendte stenkiste i Århuskovene fra den sene bondestenalder. Stenkisten blev opført af den såkaldte Enkeltgravskultur (2.800-2.400 f.Kr.). Under udgravningen i 1976 fandtes et retvægget keramikbæger samt en pilespids af flint, som begge er karakteristiske for

enkeltgravskulturen. Stenkisten måler 3 x 1 m og er lidt over ½ m dyb. 2 af oprindeligt 4 dæksten, som sikkert har været delvist synlige i oldtiden, er bevaret over kisten.

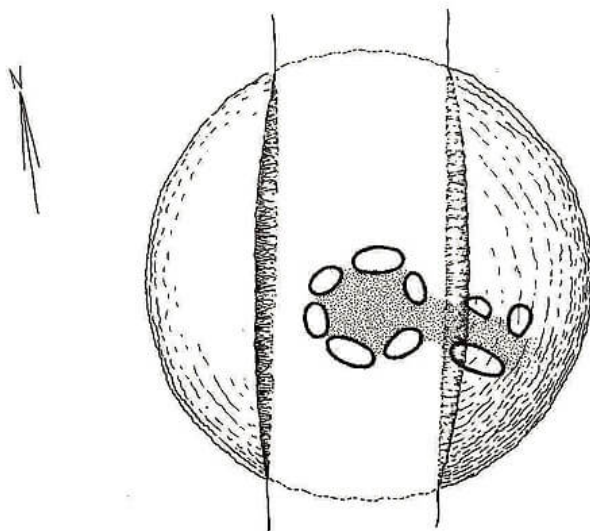
Der er stadig to dæksten over stenkisten. Her set fra sydøst.

Stenkisten under udgravning 1976. Det retvæggede enkeltgravslerkar ses i graven. (Foto T. Madsen, Moesgård)

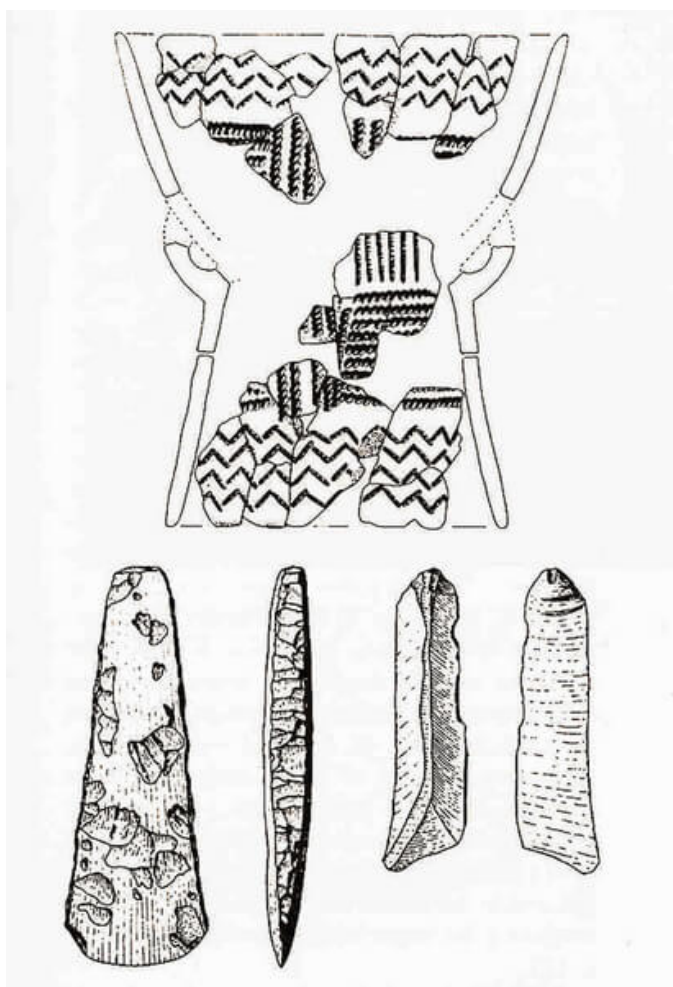
horret-skov-02

horret-skov-03

horret-skov-04

horret-skov-05

Access

- Fra Oddervej (vej nr. 451: Århus-Odder) ca. 7 km syd for Århus, drejes mod vest overfor vejen til Moesgård Museum.

- Følg vejen ca. 100 m og drej til højre og følg grusvejen frem til den nordlige indgang i skoven hvor der parkeres i vejsiden.
- Følg stiafmærkning langs skovvejene.

Faciliteter

- Informationsskilt ved langdyssen.
- Afstand til fortidsminde: ca. 1 km.

Særlige forhold

- Der er kun adgang til fods eller på cykel ad skovveje og stier.

Related literature

Fortidens spor i Århus-skovene – *Jesper Laursen (Jysk Arkæologisk Selskab, 1982)*

Guide til Danske fortidsminder – *Carsten Henrik Bang (Gyldendal og Skov-og Naturstyrelsen, 1994)*

Fortidsminder i Danmark – *Henning Dehn-Nielsen (Sesam, 1999)*

Natur og Kulturguide til Århus Amt – *Poul Henning Jensen (Århus Amt, 1997)*

Vejviser til Danmarks Oldtid – *Ingrid Falktoft Andersen (Wormianum, 1994)*

Danmarkshistorien bind 1-2, Stenalderen – - *(Sesam, 1981-84)*

Fortidsminder i Århus-området – *Anna Lindebo Leth (Århus Amt, Natur og Miljø, 1993)*

Danmarks Oldtid, Stenalderen – *Johannes Brøndsted (Gyldendal, 1. udgave 1938-40)*

Stendysser - Arkitektur og funktion – *Palle Eriksen & Niels H. Andersen (Jysk Arkæologisk Selskab, 2014)*

Jættestuen Hørret Skov – *Torsten Madsen (KUMML / Gyldendal, 1976)*

Borum Eshøj Revisited – Bronze Age monumental burial traditions in eastern Jutland, Denmark

Practical Information

ADDRESS	OWNERSHIP
8320 Mårslet, Central Jutland	Aarhus Municipality
GPS	UTM
56.083028, 10.198660	E574498 N6215804